AFGØRELSER

RÅDETS AFGØRELSE

af 21. juni 2013

om konstatering af, at Belgien ikke har truffet virkningsfulde foranstaltninger til opfølgning af henstillingen af 2. december 2009

(2013/369/EU)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 126, stk. 8,

under henvisning til henstilling fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I henhold til artikel 126 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal medlemsstaterne undgå uforholdsmæssigt store offentlige underskud.

(2) Stabilitets- og vækstpagten er baseret på målsætningen om sunde offentlige finanser som et middel til at styrke forudsætningerne for prisstabilitet og for en holdbar og stærk vækst, som fører til øget beskæftigelse. Stabilitets- og vækstpagten omfatter Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud [1], der blev vedtaget for at fremme en hurtig korrektion af uforholdsmæssigt store offentlige underskud.

(3) Rådet, der træffer afgørelse på grundlag af en henstilling fra Kommissionen, fastslog den 2. december 2009 i overensstemmelse med artikel 126, stk. 6, i TEUF, at der forelå et uforholdsmæssigt stort underskud i Belgien [2]. Samme dag, og ligeledes på basis af en henstilling fra Kommissionen, vedtog Rådet en henstilling i henhold til artikel 126, stk. 7, i TEUF ("Rådets henstilling af 2. december 2009"), hvori de belgiske myndigheder blev bedt om at træffe foranstaltninger på mellemlang sigt til at reducere underskuddet til under 3 % af BNP senest i 2012.

(4) For at bringe det offentlige underskud ned under 3 % af BNP på en troværdig og holdbar måde henstilledes det specifikt til de belgiske myndigheder om at a) gennemføre de underskudsreducerende foranstaltninger i 2010, der var planlagt i budgetudkastet for 2010, og styrke den planlagte finanspolitiske indsats i 2011 og 2012; b) tilstræbe en gennemsnitlig årlig finanspolitisk indsats på ¾ % af BNP i perioden 2010-2012, hvilket også burde bidrage til igen at få bruttogældskvoten til at falde i retning af referenceværdien i et tilfredsstillende tempo ved at genskabe et passende primært overskud; c) præcisere de foranstaltninger, der er nødvendige for at opnå en korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2012, såfremt konjunkturerne tillader det, og fremskynde nedbringelsen af underskuddet, hvis de økonomiske eller budgetmæssige forhold viser sig at blive bedre end forventet på tidspunktet for henstillingerne i forbindelse med proceduren med uforholdsmæssigt store underskud; og d) styrke overvågningsmekanismerne for at sikre, at de finanspolitiske mål overholdes. I sine henstillinger fastsatte Rådet den 2. juni 2010 som frist for at træffe virkningsfulde foranstaltninger, jf. artikel 3, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1467/97.

(5) I Kommissionens tjenestegrenes prognose fra efteråret 2009, som lå til grund for Rådets henstilling af 2. december 2009, forventedes der en vækst i Belgiens økonomi på 0,6 % i 2010 og på 1,5 % i 2011. År 2012 lå uden for denne prognoses tidshorisont, men ud fra den antagelse, at der ville ske en gradvis lukning af det store negative outputgab senest i 2015, forventedes der en højere vækst i 2012 end i 2011. I 2010 var væksten i BNP markant højere end forventet ifølge den prognose, i 2011 var den en smule højere end de forventede 1,5 %, mens den belgiske økonomi forringedes med 0,2 % i 2012.

(6) Den 15. juni 2010 konkluderede Kommissionen på grundlag af Kommissionens tjenestegrenes prognose fra foråret 2010, at Belgien havde truffet virkningsfulde foranstaltninger i overensstemmelse med Rådets henstilling af 2. december 2009 for at bringe sit offentlige underskud ned under referenceværdien på 3 % af BNP og anså det derfor ikke på daværende tidspunkt for nødvendigt at gå videre i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

(7) Af Kommissionens tjenestegrenes prognose fra efteråret 2011 fremgik det tydeligt, at der var risiko for, at Rådets

[1] EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6.

[2] EUT L 125 af 21.5.2010, s. 34. Samtlige dokumenter vedrørende proceduren i forbindelse med det uforholdsmæssigt store underskud i Belgien findes på: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/belgium_en.htm

henstillinger af 2. december 2009 ikke ville blive overholdt, eftersom det offentlige underskud stadig kort før fristen var langt højere end referenceværdien på 3 % af BNP, og der ikke forelå noget 2012-budget samt det faktum, at den finanspolitiske stramning, der var gennemført indtil da, ikke gav de anbefalede resultater. Kommissionen gav derfor udtryk for sin bekymring og opfordrede indtrængende Belgien til at træffe de nødvendige foranstaltninger tids nok til at undgå det næste skridt i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. I december 2011 godkendte den nyligt indsatte belgiske regering et udkast til budget. Den 11. januar 2012 konkluderede Kommissionen på grundlag af det makroøkonomiske scenarie på det tidspunkt (en vækstprognose på 0,9 % ifølge Kommissionen prognose fra efteråret 2011), at underskuddet med de konsolideringsforanstaltninger, der var fastsat i budgettet, samt den yderligere fastfrysning, ville være på 2,9 % af BNP i 2012. Kommissionen anså det derfor på daværende tidspunkt ikke for nødvendigt at gå videre i proceduren for Belgien i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

(8) En ny vurdering af de foranstaltninger, som Belgien har truffet for at rette op på det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2012 til opfølgning af Rådets henstilling af 2. december 2009, fører til følgende konklusioner:

— I henhold til indberetningen fra 2012 som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud som valideret af Kommissionen (Eurostat) var det offentlige underskud på 3,9 % af BNP. Dette kunne i nogen grad tilskrives det presserende behov for at rekapitalisere Dexia gruppen ved udgangen af 2012, hvilket havde en negativ indvirkning på det offentlige underskud svarende til 0,8 % af BNP. Selv uden denne transaktion ville fristen dog have været overskredet, eftersom underskuddet var på 3,2 % af BNP uden at medregne de negative følger af denne éngangsforanstaltning. Desuden indeholdt 2012-budgettet omfattende underskudsreducerende éngangsforanstaltninger svarende til ca. 0,4 % af BNP.

— Den primære saldo forbedredes en smule fra et underskud på 1,9 % af BNP i 2009 til 0,4 % af BNP i 2010, mens den stort set var stabil i 2011. I 2012 øgedes det primære underskud til 0,5 %, hvilket skyldtes virkningen af rekapitaliseringen af Dexia - uden denne rekapitalisering ville den primære saldo have udvist et overskud på 0,3 % af BNP.

— Den gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats siden 2010 skønnes at udgøre 0,3 % af BNP, hvilket er markant lavere end den sats på ¾ % af BNP, som Rådet havde anbefalet. Også efter korrektion for virkningerne af den reviderede potentielle outputvækst og indtægtsudviklingen er den justerede gennemsnitlige finanspolitiske indsats under halvdelen af den anbefalede indsats. Ifølge en "bottom up-beregning" skønnes den kumulative nettovirkning af permanente diskretionære foranstaltninger at svare til ca. 2 % af BNP i perioden 2010-2012. Denne beregning omfatter både underskudsreducerende foranstaltninger såvel som udgiftsstigninger, der i et vist omfang beror på tidligere politiske beslutninger (f.eks. velfærdstilpasninger af sociale ydelser, stærkt stigende løntilskud til virksomheder), og som delvis opvejer konsolideringsforanstaltningerne. Desuden har virkningen af disse diskretionære foranstaltninger svarende til 2 % af BNP ikke været tilstrækkelig til at opveje de automatisk stigende offentlige udgifter som følge af en aldrende befolkning og samtidig nå den anbefalede forbedring af den strukturelle saldo i konsolideringsperioden.

— I 2010 gennemførte Belgien de planlagte underskudsreducerende foranstaltninger stort set som planlagt, hvilket førte til en forbedring af den strukturelle saldo på ½ % af BNP, hvoraf ¼ procentpoint kunne tilskrives et markant fald i renteudgifterne. Det nominelle underskud faldt fra 5,6 % af BNP i 2009 (hvilket inkluderede negative éngangsfaktorer svarende til 0,6 procentpoint) til 3,8 % af BNP, hvilket er markant lavere end det mål på 4,8 % af BNP, som de belgiske myndigheder havde sat i stabilitetsprogrammet fra januar 2010, grundet en bedre makroøkonomisk udvikling end forventet. I 2010 voksede BNP fra 2,4 % sammenlignet med den vækst på 0,6 %, som forventedes på tidspunktet for Rådets henstilling af 2. december 2009.

— Til trods for relativt gunstige makroøkonomiske forhold i det første halvår af 2011 (en årlig BNP-vækst på 1,8 %), mindskedes den nominelle saldo kun en smule det år til 3,7 % af BNP sammenlignet med målet på 3,6 % af BNP som fastsat i stabilitetsprogrammet fra 2011. Den strukturelle saldo mindskedes med 0,1 % i 2011. Belgien har således ikke benyttet sig af de relativt gunstige økonomiske forhold til at reducere sit underskud, hvilket delvis kan tilskrives det politiske dødvande på føderalt niveau i perioden mellem valget i juni 2010 og december 2011.

— I december 2011 indføjede den nyligt indsatte belgiske regering en række konsolideringsforanstaltninger i budgettet for 2012; disse svarer ifølge budgettet og stabilitetsprogrammet for 2011-2015 til ca. 3 % af BNP. I marts og oktober 2012 blev der truffet yderligere foranstaltninger med henblik på at opveje den negative virkning for budgettet af den økonomiske afmatning. Ved udgangen af 2012 var den belgiske og franske stat nødsagede til at øge Dexia gruppens kapital for at afhjælpe en situation med negative nettoaktiver og muliggøre en korrekt afvikling af gruppen. Dette havde en negativ éngangsvirkning på Belgiens underskud svarende til 0,8 % af BNP. Til trods for en strengere kontrolmekanisme påvirkede den økonomiske afmatning de offentlige indtægter i højere grad end forventet, hvilket resulterede i et underskud på føderalt niveau på 2,7 % af BNP i forhold til målet på 2,4 % ikke iberegnet virkningen af Dexia-foranstaltningen. Ifølge indberetningen fra april 2013 som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, viste

det sig desuden, at de lokale myndigheder ikke havde nået deres mål for underskuddet (-0,3 % af BNP i stedet for -0,2 % af BNP), hvilket kun delvis blev opvejet af, at regionernes og kommunernes resultater var bedre end forventet (-01 % af BNP i stedet for -0,2 %). Den strukturelle budgetsaldo skønnes at være blevet forbedret med ½ procentpoint af BNP i 2012. Omfattende foranstaltninger gennemført af regeringen er delvis blevet opvejet af stigende renteudgifter, de negative følger af den automatiske indeksregulering af lønninger og sociale ydelser for at kompensere for tidligere tiders inflation og en markant stigning i pensionsudgifterne.

— Den offentlige gæld voksede fra 84 % af BNP i 2007 til 99,6 % af BNP i 2012. Udviklingen i underskuddet og i BNP tegner sig for ca. 6,5 procentpoint af stigningen, mens udefra kommende faktorer tegner sig for ca. 9 procentpoint, hovedsagelig som følge af redningsforanstaltninger i form af kapitaltilførsler i den finansielle sektor.

(9) Belgien traf visse foranstaltninger til styrkelse af overvågningsmekanismen for at sikre realiseringen af de finanspolitiske mål, f.eks. nedsættelsen i 2010 af et overvågningsudvalg og skærpet kontrol med gennemførelsen af budgettet i 2012. Der er dog ikke gjort nævneværdige fremskridt, når det gælder tilpasningen af den finanspolitiske ramme, for at sikre, at budgetmålene er bindende på både føderalt og lokalt niveau og for at øge gennemsigtigheden i forbindelse med byrde- og ansvarsfordelingen på de forskellige niveauer i den offentlige administration.

(10) Dette fører til den konklusion, at de belgiske myndigheders opfølgning af Rådets henstilling af 2. december 2009 har været utilstrækkelig. Belgien bragte ikke situationen med det uforholdsmæssigt store underskud til ophør inden fristen, som var 2012. Den finanspolitiske indsats er langt fra i overensstemmelse med Rådets henstilling og manglede endda fuldstændig i 2011 —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Belgien har ikke truffet virkningsfulde foranstaltninger til opfølgning af Rådets henstilling af 2. december 2009.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Kongeriget Belgien.

Udfærdiget i Luxembourg, den 21. juni 2013.

På Rådets vegne

M. NOONAN

Formand